

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Pirkanmaan alueella voimassa olevan kuntien välisen yhteistyösopimuksen muuttaminen

Kaupunginhallitus 14.12.2020 § 280
292/14.07.00/2020

Oriveden kaupunginhallitus päätti 4.11.2019 (§ 253) hakeutumisesta työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun yhteisellä hakemuksella Pirkanmaan muiden kuntien kanssa ja hyväksyi kokeilua koskevan aiesopimuksen ja yhteisistä toiminnoista aiheutuvien kustannusten jakamista koskevan sopimuksen. Edelleen 10.2.2020 (§ 16) kaupunginhallitus päätti Oriveden sitoutumisesta hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista koskevaksi kokeilualueeksi. Sitoutumisen ehdoksi asetettiin, ettei hallituksen esitys eduskuntakäsittelyssä syntyvine muutoksineen merkittävältä osin poikkea esitysluonnoksen sisällöstä ja että kokeilun resursointiin, hankintayhteistyön periaatteisiin, työnjakoon työttömyysturvatehtävissä, työhakijaksi ilmoittautumisen sujuvuuteen ja TE- toimiston työnantajayhteistyön kohdentumiseen koskeviin reunaehtoihin ei tule merkittäviä Oriveden kaupungin kannalta negatiivisia muutoksia valmistelun edetessä. Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun liittyvä erillislainsäädäntö on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä ja todennäköisesti valmistumassa vuoden loppuun mennessä. Kokeilulain oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021, mutta 4.12.2020 saadun tiedon mukaan työvoima- ja tasa-arvovaliokunta esittäisi, että laki tulisi voimaan 1.3.2021 samaan aikaan kaikilla kokeilualueilla. Kuntakokeilut päättyvät lakiesityksen mukaan 30.6.2023. Kokeilualan kunnat vastaavat kokeilulain nojalla TE-toimiston asemesta eräistä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitetuista palveluista ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisista palveluista kokeilulaissa tarkoitetulle kohderyhmälle. Lisäksi Työelämä- ja tasa-arvovaltiokunta esittää, että kokeilualan kunnat antaisivat kohderyhmälle työttömyysturvallaista tarkoitettuja työvoimapoliittisia lausuntoja. Pirkanmaalla kokeilualan kunnat ovat alustavasti sopineet eräiden palvelujen osalta järjestämisvastuun siirrosta keskenään. Jotta kokeiluala olisi toimivaltainen kokeilun käynnistyessä, tulee kuntien väliset yhteistyösopimukset olla hyväksytyt kunnissa ennen kokeilun alkua. Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun toiminta- ja palvelumalli on valmisteltu laaja-alaisessa kuntien välisessä yhteistyössä yhdessä kumppaneiden kanssa. Päävastuussa valmistelusta on ollut Pirkanmaan kuntien nimeämä valmisteluryhmä. Valmisteluprosessin johtaminen ja koordinointi on hoidettu Tampereelta. Kunnat ovat osallistuneet kokeilua koskevien sopimusten valmisteluun.

Kuntasopimus

Kuntasopimuksella sovitaan Tampereen ja muiden kokeiluun kuuluvien kuntien välisestä yhteistyöstä kuntakokeiluun sekä kokeilulain toteuttamiseen liittyen. Kuntasopimuksessa sovitaan siitä, miten yhteistyö toteutetaan ja pääsopimuksen veloitteet pannaan täytäntöön. Kuntasopimus on myös kokeilulakiin liittyvien keskitettyjen palvelujen osalta Kuntalain 8 luvun 49 ja 54 § mukainen sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta Tampereella. Kuntasopimuksen liitteessä sovitaan Tampereelle keskitettyjen tehtävien ja palvelujen kustannusten jaosta kuntien kesken. Kuntasopimus liitteineen on valmisteltu kuntien syksyllä 2019 hyväksymien kokeilun aiesopimuksen ja kustannustenjakosopimuksen pohjalta. Aiesopimukseen verrattuna muuttuneet kohdat on kuntasopimuksessa merkitty punaisella tekstillä. Muutokset perustuvat kokeilun valmistelun aikana täydentyneeseen

kokeilulainsäädäntöön (HE 87/2020 ja HE 114/2020) ja valtakunnallisiin valtionhallinnon linjauksiin, TE-hallinnon toimijoiden kanssa laadittuun kokeilun pääsopimukseen sekä Pirkanmaan kokeilukuntien yhteiseen valmisteluun. Yhteisten tehtävien osalta jaettavien kustannusten perusteet ja palvelujen sisältö on avattu aiempaa täsmällisemmin. Tampereelle keskitettyjen kotoutumisaikaisten työnhakija-asiakkaiden palvelujen ja kotoutumista edistävien ohjaus- ja neuvontapalvelujen osalta kustannustenjako pohjautuu kuntajohtajien linjaukseen palvelun suoriteperusteisesta laskuttamisesta.

TYP-sopimus

Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa Tampereen kaupunkiseudun kunnat vastaavat kokeilun kohderyhmään kuuluvien työnhakijoiden palvelusta kokeiluhenkilöstön toimesta (kunnan ja TE-hallinnon siirtyvät asiantuntijat) yhdessä Kelan kanssa. Tämän kohderyhmän osalta työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) ei näin ollen osallistu TYP-asiakkaiden palveluprosessiin kokeilun aikana, vaan kunnat vastaavat monialaisesta yhteispalvelusta myös työvoima- ja elinkeinopalvelujen osalta työllisyyden edistämisen kuntakokeilulain mukaisesti. TE-toimistoon jäävän monialaista tukea tarvitsevan asiakaskohderyhmän osalta TYP-toiminnasta sovitaan liitteenä olevan muutospöytäkirjan mukaisesti.

Kokeilun pääsopimus

Tampereen kaupunki on neuvotellut useaan otteeseen Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston ja KEHA-keskuksen kanssa työllisyyden edistämisen kuntakokeilua koskevasta pääsopimuksesta (yhteistyösopimus Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta).

Pääsopimuksella on tarkoitus sopia osapuolten välisestä yhteistyöstä, joka liittyy työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettavan lain toimeenpanoon ja tavoitteiden toteuttamiseen.

Neuvottelut ovat kesken. Tampereen kaupunki jatkaa sopimusneuvotteluja Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston ja KEHA-keskuksen kanssa.

Kokeilun resursointi

Pirkanmaan kunnat ovat sitoutuneet kokeiluhakemuksessaan integroimaan lakisääteiset ja yleisen toimialansa puitteissa resursoimansa työllisyyttä edistävät palvelut työllisyyden kuntakokeilun käyttöön.

Hakeutumisvaiheessa Pirkanmaan kuntien yhteenlaskettu resursointi kokeiluun yleisen toimialan puitteissa oli vuositasolla noin 19,5 milj. euroa, josta henkilöstöresurssien osuus oli noin 7,2 milj. euroa. Ministeriön edellyttämä 15 prosentin panostus suhteessa kunnan osarahoittamaan työmarkkinatuen maksuosuuteen täyttyy sekä kokeilualueen kokonaisuuden että yksittäisten kuntien osalta. Tämän resursoinnin lisäksi kokeilun käyttöön tulee huomattava osuus kuntien lakisääteisiin tehtäviin liittyviä resursseja, joita laskelmassa ei ole otettu huomioon. Lakisääteisten tehtävien kytkeminen kokeiluun vähintään kaksinkertaistaa Pirkanmaan kuntien kokeiluun osoittamat resurssit. Lisäksi kunnat hyödyntävät työllisyyden edistämässä koko ekosysteeminsä palvelutarjontaa (esim. elinkeino-, koulutus-, sosiaali- ja terveystyöpalvelut, sivistystyöpalvelut jne.).

TE-toimisto olisi siirtämässä 171,7 henkilötyövuotta vastaavan määrän virkamiehiä kuntiin kokeilun tehtäviin kuntien suostumuksen perusteella. Oriveden osuus siirtyvästä henkilöstöstä on 1,5 henkilötyövuotta. Kunnat ovat määrittäneet TE-toimistosta siirtyvän henkilöstön tehtävät kokeilussa. Yhdistämällä kuntien ja valtion resursseja ja toimivaltaa pyritään vaikuttavampaan työllisyyden hoitoon.

Pirkanmaan kuntien vastuulle siirtyisi kokeilussa yhteensä noin 30 000 asiakasta kokeilulaissa määritellyn kohderyhmän mukaisesti. Oriveden osuus asiakasmäärästä olisi noin 350. Asiakasmääräarvio perustuu lokakuun 2020 tietoihin.

Valtion ensi vuoden talousarviota ei ole vielä hyväksytty, mutta valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ja Pirkanmaan ELY-keskuksesta saadun alustavan tiedon mukaan vuodelle 2021 Pirkanmaan kokeilualueelle olisi tulossa palkkatuki- ja starttirahapäätöksiä varten noin 15 milj. euroa päätöksenteko-oikeutta. Valmennus- ja asiantuntijapalveluiden uusien palvelujen määräraha kokeilualueelle olisi arviolta noin 5,5 - 6,5 milj. euroa vuodelle 2021. Valmennukset hankittaisiin lähtökohtaisesti kokeilun käyttöön kokeilukuntien ELY-keskukselle tekemien ehdotusten pohjalta.

Kotoutumiskoulutuksen osalta TEM:n määrittelemä arvio kiintiöstä vuodelle 2021 olisi 3,8 milj. euroa. Kotoutumiskoulutus olisi käytännössä kokonaan kokeilun asiakkaille ja koulutuksen sisältöä on valmistelu kokeilun ja ELY-keskuksen yhteistyönä. Täydentävän ammatillisen työvoimakoulutuksen ml. yhteishankintakoulutus määräearvio olisi noin 8 milj. euroa. Työvoimakoulutuspalvelut olisivat sekä TE-toimiston että kokeilun asiakkaiden käytössä. Koulutusesityksiä ovat tehneet niin TE-toimisto kuin kokeilukin. Pääosa ammatillisesta työvoimakoulutuksesta toteutetaan valtionosuusrahoitteisena, jossa määrärahat ohjautuvat suoraan työvoimakoulutuksen järjestämisluvan omaaville oppilaitoksille. Tarjonnasta on käyty yhteistä keskustelua valmisteluvaiheessa ELY-keskuksen, TE-toimiston ja kokeilualueen kesken. Lisäksi ELY-keskuksen hankkimaan Yrittäjyysbuusti-palveluun ohjattaisiin asiakkaita sekä kunnista että TE-toimistosta.

TE-toimisto myöntää työvoimapolitiittisia hankeavustuksia pääsääntöisesti järjestöille ja kolmannelle sektorille. Vuoden 2021 määräraha-arvio on noin 1,6 milj. euroa. Työvoimapolitiittisten avustusten avulla syntyvät työllistymistä edistävät palvelut olisivat pääsääntöisesti kokeilun kohderyhmän käytettävissä.

Kokeilulle nimetään operatiivinen johtoryhmä. Johtoryhmän jäseniä ovat kokeilukuntien alueelliset edustajat. Alueet, joita pyydetään nimeämään edustajansa johtoryhmään, ovat Tampereen kehyskunnat (kaksi jäsentä: työllisyyspalveluiden päällikkö Lotta Lammi tai hänen sijainen, sekä työllisyys- ja turvallisuuspäällikkö Pekka Mansikkamäki tai hänen sijainen), Etelä-Pirkanmaa (1 jäsen), Länsi-Pirkanmaa (1 jäsen) ja Ylä-Pirkanmaa (1 jäsen). Edustajille nimetään varajäsenet.

Liitteet:

- Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kuntasopimus
- Kustannusjakoliite
- Tampereen kaupunkiseudun TYP-sopimuksen muutos
- Tampereen kehyskuntien sopimus työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää seuraavaa:

1. hyväksyä kuntien välisen yhteistyösopimuksen liitteinen työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Pirkanmaan alueella sillä edellytyksellä, että kokeilua koskeva lainsäädäntö tulee voimaan,
2. hyväksyä Tampereen kaupunkiseudun TYP-sopimuksen muutoksen ajalle 1.1.2021 - 31.12.2021,
3. hyväksyä Tampereen kehyskuntien sopimus työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa,
4. että kaupunginjohtaja oikeutetaan tekemään sopimukseen vähäisiä muutoksia,
5. valtuutetaan Tampereen kaupunki kuntasopimuksessa mainitulla tavalla allekirjoittamaan ja hyväksymään Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien välillä tehtävän yhteistyösopimuksen (pääsopimus) liitteinen.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että vt. työllisyyspalvelujen päällikkö Meri Soikka ja hyvinvointijohtaja Tuija Peurala olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus 24.04.2023 § 93
203/14.07.00/2023

Valmistelija

Työllisyyspalveluiden päällikkö Meri Soikka ja hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeiluun kuuluvat kunnat ovat sopineet helmikuussa 2021 allekirjoitetulla yhteistyösopimuksella (KH 30.11.2020 § 507) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun kuuluvien kuntien välisestä yhteistyöstä kuntakokeiluun sekä kokeilulain toteuttamiseen liittyen.

Kuntien välisessä yhteistyösopimuksessa on sovittu siitä, miten yhteistyö toteutetaan ja pääsopimuksen velvoitteet pannaan täytäntöön. Kuntasopimus on myös kokeilulakiin liittyvien keskitettyjen palvelujen osalta Kuntalain 8 luvun 49 ja 54 § mukainen sopimus viranomaistehtävien hoitamisesta Tampereella. Kuntasopimuksen liitteessä sovitaan Tampereelle keskitettyjen tehtävien ja palvelujen kustannusten jaosta kuntien kesken.

Kuntien väliseen yhteistyösopimukseen on tarve tehdä teknisluonteisia muutoksia hyvinvointialueen käynnistymiseen ja kuntakokeilun jatkoksi liittyen. Sopimuksen voimassaoloa jatketaan 31.12.2024 saakka kokeilulain voimassaolon muutoksen mukaisesti. Hyvinvointialueuudistuksen käynnistymisen johdosta sopimuksesta poistetaan viittaukset kunnan sosiaali- ja terveystyöpalveluihin.

Samassa yhteydessä sopimukseen on valmisteltu muutokset keskitettyjen kansainvälisten palvelujen rahoitusmallin ja keskitettyjen koulutus- ja perehdytyspalvelujen osalta. Sopimusmuutosten linjaukset on käsitelty joulukuun 2022 Pirkanmaan johtajakokouksessa. Tampereelle keskitettyjen kotoutumisaikaisten työnhakija-asiakkaiden ohjaus- ja neuvontapalvelujen osalta kustannustenjako perustuu jatkossa vieraskielisten määrään. Manuaalista kirjanpitoa vaatineesta suoriteperusteisesta laskutuksesta luovutaan. Keskitettyjen koulutus- ja perehdytyspalvelujen tarvetta

ei enää kokeilun tässä vaiheessa ole nähty tarpeelliseksi ja tästä syystä ne on todettu aiheelliseksi poistaa kuntien välisestä yhteistyösopimuksesta. Yhteisten tehtävien osalta kustannustenjakoliitteeseen on tehty vastaavat muutokset jaettavien kustannusten perusteisiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:

1. hyväksyä muutokset kuntien väliseen yhteistyösopimukseen työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta Pirkanmaan alueella.
2. valtuuttaa Tampereen kaupungin sopimaan vastaavasta sopimuskautta koskevasta muutoksesta sekä muista teknisluonteisista päivityksistä Pirkanmaan ELY-keskuksen, Pirkanmaan TE-toimiston, KEHA-keskuksen ja Pirkanmaan kaupunkien/kuntien väliseen pääsopimukseen sekä allekirjoittamaan sopimuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että työllisyyspalvelujen päällikkö Meri Soikka ja hyvinvointijohtaja Tuija Peurala olivat asiantuntijoina paikalla asian käsittelyn aikana.
